

Agenda – Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Lleoliad: I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Fideogynhadledd drwy Zoom P Gareth Williams
Dyddiad: Dydd Llun, 3 Hydref 2022 Clerc y Pwyllgor
Amser: 13.30 0300 200 6565
SeneddDCC@senedd.cymru

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau (13.30)

Dogfennau atodol:

2 Y Bil Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru): Sesiwn dystiolaeth gyda'r Gweinidog

(13.30 – 14.30)

(Tudalennau 1 – 20)

Julie James AS, y Gweinidog Newid Hinsawdd

Nick Howard, Uwch Gyfreithiwr y Llywodraeth, Llywodraeth Cymru

Richard Clark, Pennaeth Ansawdd Amgylchedd Lleol, Llywodraeth Cymru

Hefin Gill, Cyfreithiwr y Llywodraeth, Llywodraeth Cymru

[Y Bil Diogelu'r Amgylchedd \(Cynhyrchion Plastig Untro\) \(Cymru\)](#), fel y'i
cyflwynwyd

[Memorandwm Esboniadol](#)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-24-22 – Papur 1 – Nodyn briffio

LJC(6)-24-22 – Papur 2 – Datganiad ar Fwriad Polisi, Medi 2022

LJC(6)-24-22 – Papur 3 – Llythyr gan y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr
Amgylchedd a Seilwaith at y Llywydd, 23 Medi 2022

LJC(6)-24-22 – Papur 4 – Llythyr gan y Gweinidog Newid Hinsawdd, 20 Medi
2022



LJC(6)-24-22 – Papur 5 – Datganiad Ysgrifenedig gan y Gweinidog Newid Hinsawdd, 15 Awst 2022

LJC(6)-20-22 – Papur 6 – Llythyr gan y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith at y Gweinidog Newid Hinsawdd, 15 Gorffennaf 2022
[Saesneg yn unig]

LJC(6)-24-22 – Papur 7 – Llythyr gan y Llywydd at y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith, 13 Gorffennaf 2022

LJC(6)-24-22 – Papur 8 – Llythyr gan y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith at y Llywydd, 11 Gorffennaf 2022

3 Offerynnau sy'n cynnwys materion i gyflwyno adroddiad arnynt i'r Senedd o dan Reol Sefydlog 21.2 neu 21.3 – trafodwyd yn flaenorol

(14.30 – 14.35)

3.1 SL(6)257 – Rheoliadau Gwybodaeth am Fwyd (Diwygio Darpariaethau Trosiannol) (Cymru) 2022

(Tudalennau 21 – 24)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-24-22 – Papur 9 – Adroddiad

LJC(6)-24-22 – Papur 10 – Ymateb Llywodraeth Cymru

3.2 SL(6)258 – Rheoliadau Symud Anifeiliaid Anwes yn Anfasnachol (Diwygio) (Cymru) (Rhif 2) 2022

(Tudalennau 25 – 27)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-24-22 – Papur 11 – Adroddiad

LJC(6)-24-22 – Papur 12 – Ymateb Llywodraeth Cymru

4 Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol

(14.35 – 14.40)

4.1 Gohebiaeth gan y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol: Y Grŵp Rhyngweinidogol ar gyfer Tai, Llywodraeth Leol a Chymunedau

(Tudalen 28)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-22-22 – Papur 13 – Llythyr gan y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol, 26 Medi 2022

4.2 Gohebiaeth gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol: Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth – System Gwybodaeth am Feddyginiaethau

(Tudalen 29)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-24-22 – Papur 14 – Llythyr gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, 28 Medi 2022

5 Papurau i'w nodi

(14.40 – 14.45)

5.1 Gohebiaeth gan Rwydwaith Cydraddoldeb Menywod Cymru ac Oxfam Cymru: Cerdyn Sgorio Ffeministaidd 2022

(Tudalennau 30 – 31)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-25-22 – Papur 15 – Llythyr gan Rwydwaith Cydraddoldeb Menywod Cymru ac Oxfam Cymru, 29 Medi 2022 [Saesneg yn unig]

6 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod

(14.45)

7 Y Bil Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru): Trafod y dystiolaeth

(14.45 – 14.55)

Dogfennau atodol:

8 Bil yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru)

(14.55 – 15.15)

(Tudalennau 32 – 52)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-24-22 – Papur 16 – Nodyn briffio

LJC(6)-24-22 – Papur 17 – Gohebiaeth gan Tai Hanesyddol Cymru, 17 Awst 2022 [Saesneg yn unig]

LJC(6)-24-22 – Papur 18 – Gohebiaeth gan Gyfoeth Naturiol Cymru, 30 Awst 2022

LJC(6)-24-22 – Papur 19 – Gohebiaeth gan y Sefydliad Cynllunio Trefol Brenhinol, 2 Medi 2022 [Saesneg yn unig]

LJC(6)-24-22 – Papur 20 – Cyflwyniad gan Dr Hayley Roberts, Prifysgol Bangor, Medi 2022 [Saesneg yn unig]

LJC(6)-24-22 – Papur 21 – Gohebiaeth gan Swyddogion Archaeolegol y Gymdeithas Llywodraeth Leol, 8 Medi 2022 [Saesneg yn unig]

LJC(6)-24-22 – Papur 22 – Llythyr gan y Pwyllgor Busnes, 23 Medi 2022

9 Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol ar Fil Banc Seilwaith y DU:

Adroddiad drafft

(15.15 – 15.25)

(Tudalennau 53 – 61)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-24-22 – Papur 23 – Adroddiad drafft

10 Cytundebau rhyngwladol

(15.25 – 15.35)

(Tudalennau 62 – 65)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-24-22 – Papur 24 – Adroddiad drafft

11 Blaenraglen Waith

(15.35 – 15.55)

(Tudalennau 66 – 68)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-24-22 – Papur 25 – Nodyn briffio

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change



Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Llyr Gruffydd, AS
Cadeirydd
Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr
Amgylchedd a Seilwaith
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1SN

20 Medi 2022

Bil Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru)

Yn sgil cyflwyno Bil Bil Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru) i'r Senedd ar Medi 20 2022, amgaeaf gopïau o datganiadau o friad polisi. Darperir y dogfennau hyn i helpu'r Pwyllgor wrth iddo graffu ar y Bil.

Edrychaf ymlaen at ddarparu tystiolaeth i'r Pwyllgor maes o law.

Rwyf yn anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad.

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding. **Tudalen y pecyn 1**

Bil Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru)

Datganiad o Fwriad Polisi ar gyfer Is-Deddfwriaeth

Cyflwyniad

Mae'r papur hwn yn crynhoi pwerau Gweinidogion Cymru i wneud is-ddeddfwriaeth fel y'i amlinellir yn y Bil Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru) (y Bil), fel y'i cyflwynwyd i Senedd Cymru ar 20 Medi 2022.

Mae'r papur yn esbonio pam fod y pwerau hyn wedi eu dewis a pholisi presennol y llywodraeth ar gyfer defnyddio'r pwerau hyn. Mae'r cyfiawnhad dros weithdrefn y Senedd a ddewisir wedi ei nodi yn nhabl 5.1 y Memorandwm Esboniadol.

Bydd rheoliadau a wneir gan ddefnyddio'r pwerau hyn yn destun ymgynghoriad â rhanddeiliaid allweddol yn y sectorau perthnasol a chynrychiolwyr grwpiau nodweddion gwarchoddedig.

Bwriad y ddogfen hon yw rhoi cyfle cychwynnol i randdeiliaid roi adborth ar y defnydd arfaethedig o'r pwerau hyn i sicrhau polisi cadarn ac effeithiol a chynorthwyo pwyllgorau wrth graffu ar y Bil. Mae Gweinidogion Cymru wedi ystyried y defnydd o bwerau yn y Bil fel y nodir isod a'u bod yn fodlon eu bod yn angenrheidiol a chyfiawn.

Trosolwg o'r Bil

Mae'r Bil yn cynnwys 4 rhan ac 1 Atodlen.

- Mae Rhan 1 yn amlinellu cysyniadau allweddol, yn nodi'r hyn sy'n gyfystyr â 'chynhyrchion plastig untro gwaharddedig', yn cyflwyno'r Atodlen sy'n cynnwys y rhestr o gynhyrchion plastig untro gwaharddedig, eithriadau cysylltiedig, a diffiniadau ar gyfer y plastigau untro gwaharddedig penodol a restrir yn yr Atodlen. Mae'r rhan hon hefyd yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud Rheoliadau i ddiwygio'r Atodlen.
- Mae Rhan 2 yn creu'r troseddau cyflenwi ac yn cynnig cyflenwi cynnyrch plastig untro gwaharddedig ac yn amlinellu'r modd o dreialu a'r gosb.
- Mae Rhan 3 yn sefydlu trefn orfodi dan arweiniad awdurdodau lleol ac yn rhoi pwerau mynediad ac arolygu i'r awdurdodau lleol. Mae'r rhan hon yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud Rheoliadau i roi pŵer i awdurdod lleol bennu cosb sifil i unrhyw berson sy'n cyflawni'r drosedd o gyflenwi neu sy'n cynnig cyflenwi cynnyrch plastig untro gwaharddedig.
- Mae Rhan 4 yn cynnwys darpariaethau amrywiol, gan gynnwys darpariaethau ar ddehongli, y pwerau rheoleiddio a phan fydd darpariaethau penodol o fewn y Bil yn dod i rym.
- Mae'r Atodlen yn nodi'r rhestr o 'gynhyrchion plastig untro gwaharddedig', eithriadau ac yn darparu diffiniadau allweddol i gefnogi dehongliad o'r Bil.

Dogfennaeth arall

Dylid darllen y ddogfen hon ar y cyd â'r canlynol:

- Bil Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru);
- Y Nodiadau Esboniadol i'r Bil; a
- Y Memorandwm Esboniadol i'r Bil.

Pŵer i ddiwygio'r Atodlen

Adran	Ffurflen	Darpariaeth	Gweithdrefn
3	Rheoliadau	Cynhyrchion plastig untro gwaharddedig: pŵer i ddiwygio	Cadarnhaol Drafft

Disgrifiad o bŵer

Mae'r ddarpariaeth hon yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud Rheoliadau i ddiwygio'r Atodlen i'r Bil i:

- ychwanegu neu ddileu cynnyrch yng ngholofn 1 o'r Tabl ym mharagraff 1 o'r Atodlen;
- ychwanegu neu ddileu eithriad sy'n ymwneud â chynnyrch yng ngholofn 2 o'r Tabl yn yr Atodlen; ac
- i ychwanegu'r diffiniad o gynnyrch, neu dynnu diffiniad o baragraff 2 o'r Atodlen, neu ddiwygio diffiniad yn y paragraff hwnnw.

Wrth arfer y pŵer hwn, rhaid i Weinidogion Cymru ystyried eu dyletswydd i hyrwyddo datblygu cynaliadwy o dan adran 79(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 a'u dyletswydd i gynnal datblygiad cynaliadwy o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Cynnyrch plastig sydd:

- yn untro;
- yn cael ei restru yng ngholofn 1 o'r tabl yn yr Atodlen i'r Bil, a
- heb eithriad mewn cofnod cyfatebol yng ngholofn 2 o'r Tabl hwnnw sy'n berthnasol mewn perthynas â—

(i) math arbennig o'r cynnyrch, neu

(ii) y diben y cyflenwir y cynnyrch (neu'r math penodol o gynnyrch);

fyddai'n cael ei ystyried yn 'gynnyrch plastig untro gwaharddedig' o dan y Bil. Mae cyflenwi cynnyrch plastig untro gwaharddedig "i ddefnyddiwr yng Nghymru wedi ei wahardd i bob pwrpas o dan y Bil gan y byddai person sy'n cyflenwi cynnyrch o'r fath- i ddefnyddiwr yng Nghymru yn cyflawni trosedd o dan adran 5 o'r Bil.

O ystyried bod y pŵer hwn yn galluogi Gweinidogion Cymru i wneud is-ddeddfwriaeth sy'n diwygio deddfwriaeth sylfaenol, mae'n briodol bod rheoliadau o'r fath i'w gwneud yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol ddrafft.

Pwrpas a bwriad polisi

Bydd y ddarpariaeth o wneud rheoliadau yn galluogi'r ddeddfwriaeth i gadw i fyny ag unrhyw dystiolaeth wyddonol sy'n dod i'r amlwg a allai awgrymu bod cynhyrchion plastig untro eraill yn broblematic neu os yw newid mewn ymddygiad defnyddwyr wrth brynu cynhyrchion plastig untro yn cael ei brofi'n niweidiol i'r amgylchedd.

Er enghraifft, cododd ymatebwyr i'n hymgyngoriad bryderon am y sbwriel a'r gwastraff sy'n gysylltiedig â pheccynnau sawsiau prydau parod neu sengl a phresenoldeb rhai cynhyrchion misglwyf sy'n cynnwys plastig yn ein hafonydd a'n môr. Wrth inni gasglu rhagor o dystiolaeth am effaith y cynhyrchion plastig hyn ac argaeledd dewisiadau amgen addas, bydd gan Weinidogion y gallu i weithredu drwy reoliadau i ychwanegu'r eitemau hyn at yr Atodlen i'r Bil a gwahardd neu gyfyngu ar gyflenwad y cynhyrchion plastig untro hyn.

Wrth gyflwyno gwaharddiadau yn y dyfodol, byddwn yn dilyn proses sy'n seiliedig ar dystiolaeth. Lle bo angen, byddwn yn ymgynghori â'r rhai sy'n cael eu heffeithio gan unrhyw waharddiad, ac yn sicrhau bod effaith gwahardd y cynhyrchion yn cael ei ystyried yn llawn. Byddwn ni hefyd yn sefydlu bwrdd prosiect goruchwylio a phanel cynghori ar gyfer cynhyrchion untro. Bydd y grwpiau hyn yn adolygu cynnydd ein cynigion polisi a deddfwriaethol yn rheolaidd, drwy fonitro prosiectau sy'n benodol i'r cynnyrch. Byddwn ni'n sefydlu cerrig milltir uchelgeisiol i sicrhau cynnydd cyflym, gan alluogi atebolrwydd, cyflenwi a gwerthuso. Byddwn yn sefydlu mecanweithiau priodol i gydweithio â rhanddeiliaid a'u cynnwys wrth ddatblygu a darparu ein cynigion.

Mae'r Bil hefyd yn gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i nodi, mewn adroddiad y mae'n ofynnol iddynt gyhoeddi o dan adran 79(2) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, wybodaeth ynghylch eu hystyriaeth i ddefnyddio'r rheoliad hwn sy'n creu pwerau i ychwanegu cynhyrchion pellach neu wneud newidiadau i eithriadau sydd wedi'u cynnwys yn y Bil cyfredol.

Pŵer i wneud Rheoliadau i roi pŵer i awdurdod lleol osod sancsiynau sifil mewn perthynas â throstedd

Adran	Ffurflen	Darpariaeth	Gweithdrefn
17	Rheoliadau	Sancsiynau Sifil	Cadarnhaol Drafft

Disgrifiad o bŵer

Mae'r ddarpariaeth hon yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud Rheoliadau i roi pŵer i awdurdod lleol osod cosb sifil ar unrhyw berson sy'n cyflawni'r drosedd o gyflenwi neu sy'n cynnig cyflenwi cynnyrch plastig untro gwaharddedig o dan adran 5 o'r Bil.

Mae'r pŵer hwn yn cyfateb i'r hyn a geir yn Rhan 3 o Ddeddf Gorfodi a Sancsiynau Rheoleiddio 2008 (c.13) ("RESA"). Mae Rhan 3 o RESA yn caniatáu i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i ddarparu ar gyfer pwerau cosbi sifil amgen ar gyfer troseddau troseddol perthnasol sy'n ymwneud â diffyg cydymffurfiaeth rheoliadol. Y sancsiynau sifil sydd ar gael o dan RESA yw: cosbau ariannol sefydlog, gofynion dewisol, hysbysiadau stop ac ymgymeriadau gorfodi. Maent yn ddewis arall, yn hytrach nac yn disodli euogfarn droseddol, yn enwedig am fân dramgwyddiadau o ofynion rheoleiddio.

Mae'r ddarpariaeth hon yn cymhwyso adran 63 i 69 o RESA i reoliadau a wnaethpwyd o dan yr adran hon fel y byddent yn gymwys i orchymyn a wneir o dan Ran 3 o RESA. Nodir effaith hyn yn y paragraffau canlynol.

Pan fo Gweinidogion Cymru yn rhoi pŵer i awdurdod lleol osod cosb sifil mewn perthynas â throstedd, rhaid i Weinidogion Cymru hefyd wneud darpariaeth i sicrhau'r canlyniadau canlynol (gweler adran 63 o RESA)—

- bod yr awdurdod yn cyhoeddi canllawiau ynghylch ei ddefnydd o'r gosb;
- bod canllawiau'n cynnwys gwybodaeth benodedig, yn dibynnu ar y math o gosb - megis yr amgylchiadau y mae cosb ariannol neu hysbysiad stop yn debygol o gael ei osod, yr amgylchiadau pan na ellir eu gosod; swm unrhyw gosb ariannol; sut i ollwng cosbau a hawliau apêl a thebyg;
- bod y canllawiau yn cael eu diwygio pan fo hynny'n briodol;
- bod yr awdurdod yn ymgynghori â phobl a bennir yn rheoliadau Gweinidogion Cymru cyn cyhoeddi unrhyw ganllawiau;
- bod yr awdurdod wedi rhoi sylw i'r canllawiau wrth arfer swyddogaethau.

Pan roddir pŵer ar awdurdod lleol i osod cosb sifil mewn perthynas â throstedd rhaid i'r awdurdod hefyd—

- baratoi a chyhoeddi canllawiau ynghylch sut y mae'r drosedd i'w gorfodi (gweler adran 64 RESA);
- cyhoeddi adroddiadau am yr achosion lle mae'r gosb sifil wedi'i gosod (gweler adran 65 RESA).

Ni chaiff Gweinidogion Cymru wneud darpariaeth sy'n galluogi awdurdod lleol i osod cosb sifil mewn perthynas â throedd oni bai bod Gweinidogion Cymru wedi'u bodloni y bydd yr awdurdod yn gweithredu yn unol â'r egwyddorion a ganlyn (y cyfeirir atynt yn RESA fel "yr egwyddorion rheoleiddiol") wrth arfer y pŵer hwnnw—

- y dylid cynnal gweithgareddau rheoleiddio mewn ffordd sy'n dryloyw, yn atebol, yn gymesur ac yn gyson; a
- y dylid targedu gweithgareddau rheoleiddio dim ond mewn achosion lle mae angen gweithredu.

Os yw Gweinidogion Cymru wedi rhoi pŵer i osod sancsiynau sifil, rhaid iddynt edrych ar sut y caiff y pŵer hwnnw ei weithredu (gweler adran 67 o RESA) a chânt atal pŵer awdurdod lleol i osod sancsiynau o'r fath (gweler adran 68 o RESA).

Rhaid i dderbynebaw sancsiynau sifil — e.e. wedi talu cosbau ariannol — gael eu talu i Gronfa Gyfunol Cymru lle mae gan yr awdurdod lleol swyddogaethau mewn perthynas â Chymru yn unig (gweler adran 69 o RESA).

Mae'r ddarpariaeth hon hefyd yn cymhwyso adran 60(1) a (2) o RESA i reoliadau a wneir o dan yr adran hon fel y byddent yn gymwys i orchymyn a wneir o dan Ran 3 o RESA. Mae hyn yn golygu, cyn gwneud rheoliadau o dan yr adran hon, fod rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori gyda'r

- (a) rheoleiddiwr y mae'r rheoliadau'n ymwneud ag ef,
- (b) y cyfryw sefydliadau yr ymddengys i Weinidogion Cymru eu bod yn cynrychioli personau yr effeithir arnynt yn sylweddol gan y cynigion, a
- (c) personau eraill y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried eu bod yn briodol.

Os, o ganlyniad i'r gofyniad ymgynghori uchod, yr ymddengys i Weinidogion Cymru ei bod yn briodol newid yn sylweddol y cyfan neu unrhyw ran o'r cynigion, rhaid i Weinidogion Cymru gynnal ymgynghoriad pellach o'r fath mewn perthynas â'r newidiadau ag y maent yn ystyried yn briodol.

Gan fod hwn yn bŵer cymharol eang mae'n briodol bod rheoliadau o'r fath yn cael eu gwneud yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol ddrafft

Pwrpas a bwriad polisi

Prif nod y pŵer hwn yw darparu mecanwaith gorfodi amgen i Awdurdodau Lleol sy'n golygu bod pobl yn cydymffurfio â gofynion y Bil.

Tra'r ydym yn rhagweld y bydd Swyddogion Gorfodi yn ceisio cysylltu â busnesau cyn cymryd camau gorfodi ffurfiol ac y bydd y ddeddfwriaeth yn cyd-fynd â negeseuon codi ymwybyddiaeth, bydd sefydlu trefn Sanctsiynau Sifil yn caniatáu gweithredu pellach pan fydd achosion o dorri rheolau bwriadol neu arwyddocaol. Gall hyn gynnwys hysbysiadau cydymffurfio, hysbysiadau stop a chosbau ariannol amrywiol.

Pan fo diffyg cydymffurfio dro ar ôl tro gyda'r ddeddfwriaeth yna byddai gorfodaeth yn symud i ddefnyddio sanctsiynau troseddol. Bydd aelodau'r cyhoedd a manwerthwyr yn gallu herio penderfyniad a wnaed drwy apelio drwy system y llysoedd.

Nododd [adolygiad gan Lywodraeth Cymru o sanctsiynau sifil](#) ar gyfer troseddau amgylcheddol yn 2015 bod defnyddio sanctsiynau sifil yn atal diffyg cydymffurfiaeth, yn darparu ffordd effeithiol a theg o orfodi, yn lleihau'r peryglon o niwed amgylcheddol ac yn atal niwed rhag digwydd neu barhau i ddigwydd.

**Pwyllgor Newid Hinsawdd,
yr Amgylchedd a Seilwaith**

**Climate Change, Environment,
and Infrastructure Committee**

Elin Jones AS

Y Llywydd

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

SeneddHinsawdd@senedd.cymru

senedd.cymru/SeneddHinsawdd

0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

SeneddClimate@senedd.wales

senedd.wales/SeneddClimate

0300 200 6565

23 Medi 2022

Annwyl Lywydd,

Ar 17 Gorffennaf, fe wnaethoch ysgrifennu ataf ynglŷn â chais gan Lywodraeth Cymru i osgoi ystyriaeth Pwyllgor Cyfnod 1 o Fil Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru). Mae'r Pwyllgor yn cydnabod nod Llywodraeth Cymru i ddefnyddio'r Bil i gefnogi ei hachos mewn perthynas â Deddf y Farchnad Fewnol yn y Goruchaf Lys. Dyna pam y mae am i'r Bil fynd drwy'r Senedd yn gyflym. Cafodd y nod hwn ei gefnogi gan dystion yn ein sesiwn graffu gychwynol ar y Bil. Fodd bynnag, mae nifer o faterion cysylltiedig y mae angen eu hystyried ymhellach.

Cyflwynodd Llywodraeth Cymru ei chais i'r Pwyllgor Busnes i'w hystyried yn ei gyfarfod olaf cyn toriad yr haf a chyn i'r Bil hyd yn oed gael ei gyflwyno. Ar adeg y cais, nid oedd neb y tu allan i Lywodraeth Cymru yn ymwybodol o ddarpariaethau manwl y Bil. Mae gan y Llywodraeth fwyafrif cynhenid ar y Pwyllgor Busnes drwy bleidleisiau wedi'u pwysoli a gall ymarfer y mwyafrif hwnnw o'i phlaidd os yw'n dymuno. Yn y cyd-destun hwn y gofynnais i'r Pwyllgor Busnes ohirio ei benderfyniad, fel y gallai'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith o leiaf wneud rhywfaint o waith ymgynghori a chraffu ar y cynigion. Wedi hynny, sicrhais ymrwymiad gan y Gweinidog Newid Hinsawdd i gyhoeddi Bil drafft.

Gallaf gadarnhau bod Llywodraeth Cymru ar 15 Awst wedi cyhoeddi Bil drafft a chrynodeb o ymatebion i ymgynghoriad cysylltiedig a gynhaliwyd rhwng 30 Gorffennaf a 22 Hydref 2020. Galluogodd hyn y Pwyllgor i wneud rhywfaint o waith yn ystod yr haf. Fodd bynnag, rhaid imi bwysleisio bod y trefniadau hyn yn llai na boddhaol, yn enwedig o'u cymharu â gwaith craffu pwyllgor Cyfnod 1:

- Oherwydd yr amseru, dim ond ymgynghoriad cyhoeddus byr o tua 3 wythnos oedd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith yn gallu ei gynnal ar y Bil, gan ddechrau ar 15 Awst.



•Penderfynodd y Llywodraeth na allai gytuno i fy nghais i gyhoeddi nodiadau esboniadol, memorandwm esboniadol, nac asesiad effaith ochr yn ochr â'r Bil drafft. Golygai hyn, er enghraifft, nad oedd gan randdeiliaid ddim gwybodaeth am asesiad Llywodraeth Cymru o effaith ariannol y cynigion.

•Daeth i'r amlwg nad oedd yr ymgynghoriad yn 2020 wedi ymdrin â'r union gynigion yn y Bil. Nid oedd dau o'r cynhyrchion arfaethedig a waherddir yn y Bil drafft yn destun ymgynghoriad yn ystod 2020 ac fe'u hychwanegwyd, yn ôl y Llywodraeth, mewn ymateb i'r ymgynghoriad. Nid wyf mewn sefyllfa i wybod a gafodd y wybodaeth hon ei rhannu â'r Pwyllgor Busnes ar unrhyw adeg.

Er gwaethaf y cyfyngiadau hyn, rwy'n falch o ddweud bod y Pwyllgor wedi cael 34 o ymatebion ysgrifenedig i'w ymgynghoriad. Mae hyn yn adlewyrchu awydd ymhlith rhanddeiliaid i gyfrannu at waith craffu ar y Bil ac yn atgyfnerthu pwysigrwydd gwaith craffu pwyllgor yng Nghyfnod 1.

Mae'r Pwyllgor bellach wedi cwblhau'r cyntaf o ddau gyfarfod i glywed tystiolaeth lafar ar y Bil drafft. O ran gwaith craffu, rydym yn fodlon ein bod wedi gwneud popeth posibl o ystyried yr amser sydd ar gael. Wrth ystyried yr amserlen ar gyfer y Bil, byddem yn ddiolchgar pe gallai'r Pwyllgor Busnes sicrhau bod digon o amser ar gael i'r Pwyllgor glywed gan y Gweinidog a pharatoi a chyhoeddi adroddiad.

Fel y dywedais yn fy llythyr dyddiedig 11 Gorffennaf, byddai penderfyniad gan y Pwyllgor Busnes i osgoi gwaith craffu pwyllgor yn amddifadu rhanddeiliaid a'r cyhoedd o'r unig gyfle iddynt gael eu hymgyngori ar y darpariaethau manwl yn y Bil. Roedd angen gwaith y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith, y tu allan i broses graffu ffurfiol y Bil, er mwyn osgoi diffyg craffu. Credaf ein bod wedi llwyddo yn ein nod. Fodd bynnag, ni ddylid ystyried bod y dull hwn mewn unrhyw ffordd yn cyfateb i, ac yn sicr nid yn disodli'n ddigonol waith craffu Pwyllgor Cyfnod 1 ffurfiol.

Yn olaf, yn sgil y digwyddiadau hyn, efallai ei bod yn amserol i'r Pwyllgor Busnes ystyried pa mor briodol ydyw bod pwyllgor sydd â mwyafrif o'r Llywodraeth yn penderfynu i ba raddau y creffir ar Filiau'r Llywodraeth.

Rwy'n ddiolchgar bod y Pwyllgor Busnes wedi ymgynghori â'r Pwyllgor ar y mater hwn.

Yn gywir,



Llyr Gruffydd AS,
Cadeirydd Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg | We welcome correspondence in Welsh or English.



Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref

20 Medi 2022

Annwyl Llyr

Bil Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru)

Ers y penderfyniad ynghylch Bil Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru), mae materion technegol a chyfreithiol cymhleth wedi parhau i fod o dan ystyriaeth, ac o ganlyniad hoffem wneud newidiadau bach (ond nid ansylweddol) i'r Bil.

Nid ydym wedi gwneud y newidiadau hyn i'r Bil cyn ei gyflwyno er mwyn cadw mor agos â phosib at yr amserlen, yn dilyn y cyfnod o alaru cenedlaethol ar ôl marwolaeth Ei Mawrhydi, y Frenhines Elizabeth II. Mae'r Bil, fel y'i cyflwynwyd, yr un fath â'r Bil drafft a gyhoeddwyd gennym ar 15 Awst 2022 ac y mae eich Pwyllgor wedi gallu cynnal ymgynghoriad cychwynnol â rhanddeiliaid ar ei gynnwys.

Pwrpas y llythyr hwn, felly, yw eich hysbysu mor gynnar â phosibl o'n bwriad i gynnig y gwelliannau hyn yng Nghyfnod 2. Crynhoir y newidiadau arfaethedig isod:

1. Mae newid i adran 1 i egluro, at ddibenion y Bil, bod gludyddion, paent ac inc yn cael eu heithrio o'r diffiniad o' gair "plastig" (yn unol â'n bwriad).
2. Mae newid i adran 5 i sicrhau na fydd y drosedd o "gynnig cyflenwi" cynnyrch plastig untro gwaharddedig yn gallu cael ei dehongli fel un sy'n cynnwys gweithredoedd nad oeddem yn bwriadu eu cynnwys. Yn benodol, mae'r newidiadau hyn yn sicrhau mai dim ond ar safleoedd yng Nghymru y gellid cyflawni'r drosedd. Wrth wneud hyn rydym hefyd am achub ar y cyfle i'w gwneud yn gliriach y byddai person sydd y tu allan i Gymru yn cyflawni trosedd os ydyn nhw'n "cyflenwi" cynnyrch plastig untro gwaharddedig i ddefnyddiwr sydd yng Nghymru (er enghraifft trwy werthiant archeb ar-lein neu drwy'r post).

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 12
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

3. Mae newid i adran 20 (dehongli) i symud sylwedd y diffiniad o “bag siopa” fel ei fod wedi'i restru ymhlith y diffiniadau eraill o gynhyrchion gwaharddedig a nodir yn yr Atodlen.
4. Mae newid i'r esemptiad cyntaf mewn perthynas â “gwellt” (a restrir yn y Tabl yn yr Atodlen) i ymdrin â mater technegol sy'n codi o'r ffordd y drafftiwyd yr esemptiad. Mae'r esemptiad yn cael ei gymhlethu gan y ffaith bod rhaid iddo gyfeirio at y busnes fferyllol sydd yn gwerthu'r gwelltyn o dan y gyfraith, ac at yr unigolyn sydd yn cyflawni'r trafodiad ar ran y busnes.

Er budd tryloywder, ac er hwylustod i chi, rydym yn atodi fersiwn ddrafft o'r Bil a gynhyrchir er mwyn dangos y gwelliannau y byddwn yn eu cynnig o fewn eu cyd-destun (mewn geiriau eraill, fel newidiadau wedi'u tracio o'r drafft sydd wedi'i gyflwyno). Byddwn, wrth gwrs, yn cynhyrchu'r diwygiadau arfaethedig hyn yn y ffordd arferol, gyda tabl yn dangos eu pwrpas a'u heffaith, i'r Senedd eu hystyried yn ffurfiol ar yr adeg briodol.

Yn gywir



Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change



Llywodraeth Cymru
Welsh Government

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL	Datganiad Ysgrifenedig – Drafft o Bil Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru)
DYDDIAD	15 Awst 2022
GAN	Julie James, y Gweinidog Newid Hinsawdd

Mae'n bleser gen i gyhoeddi fy mod heddiw yn cyhoeddi drafft o Fil Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru). Mae nifer o bobl yng Nghymru yn cymryd camau yn barod i leihau ein dibyniaeth ar ddefnyddio plastigau untro, newid arferion a gwneud cynnyrch a gwasanaethau'n fwy cynaliadwy. Fel Llywodraeth, rydym wedi ymrwymo i gefnogi eu hymdrechion. Y Bil fydd y cam cyntaf mewn rhaglen o fesurau sydd â'r nod o fynd i'r afael â llygredd plastig a chyflawni ymrwymiad Rhaglen y Llywodraeth i ddiddymu cynhyrchion plastig untro sy'n cael eu taflu'n rheolaidd. Mae Aelodau ar draws y Senedd wedi bod yn galw ar frys i ffrwyno'r defnydd o blastigau untro nad ydynt yn hanfodol nac yn feddygol, ac rwy'n edrych ymlaen at weithio gyda phob plaid i sicrhau bod gweithredu ar blastigau mor uchelgeisiol â bo modd, gan adeiladu ar ein pryderon cyffredin a rhai'r cymunedau rydym yn eu cynrychioli.

Mae'r Bil yn cynnig gwahardd neu gyfyngu ar werthiant rhai o'r plastigau untro a deflir fwyaf cyffredin yng Nghymru. Mae'r Bil drafft i'w weld drwy glicio ar y ddolen ganlynol: <https://gov.wales/environmental-protection-single-use-plastic-products-wales-bill>. Nod cyhoeddi y Bil drafft heddiw yw rhoi cyfle i Aelodau'r Senedd a rhanddeiliaid sydd â diddordeb weld cwmipas a chyfeiriad arfaethedig y Bil cyn ei gyflwyno'n ffurfiol yn yr hydref. Nid yw'n cael ei gyhoeddi ar gyfer ymgynghori pellach ar hyn o bryd. Mae'r gwaith ar baratoi'r Bil yn parhau ac mae'n debyg y bydd newidiadau cyn ei gyflwyno i'r Senedd. Nid fersiwn derfynol yw hon felly.

Rwy'n edrych ymlaen at weithio gydag Aelodau Senedd Cymru ar ddarpariaethau'r Bil wrth graffu arno ar ôl i'r Bil gael ei gyflwyno yn yr hydref.

Caiff y datganiad ei gyhoeddi yn ystod y toriad er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau. Os bydd aelodau eisiau i mi wneud datganiad pellach neu ateb cwestiynau ynglŷn â hyn pan fydd y Senedd yn dychwelyd, byddwn yn hapus i wneud hynny.

Julie James MS
Minister for Climate Change

15 July 2022

Dear Julie,

Further to our meeting earlier this week to discuss your proposed timetable for the Single Use Plastics Bill, I thought it would be useful to set out the latest position as I understand it.

You will be aware that the Business Committee agreed to postpone a decision on whether or not to refer the Bill until after it has been introduced. The Business Committee agreed that it would return to further consideration of the Bill timetable at the beginning of the autumn term, in light of whether the Bill was published in draft over the summer and whether or not the Climate Change, Environment and Infrastructure Committee has subsequently been able to undertake any consultation work.

During our meeting, you agreed you would explore whether the Bill could be published in draft during the summer recess. I would be grateful if you could publish the draft Bill as early as possible in the summer recess, to enable the Committee to undertake a short public consultation on the draft.

I would also be grateful if you would publish drafts of any supporting documentation, such as an Explanatory Memorandum or Regulatory Impact Assessment, as this would greatly assist the Committee and stakeholders in being able to come to a view on the Bill. It would also be useful if you could publish a summary of the consultation that was undertaken between April and October 2020.

In order to be able to undertake this work in any meaningful way, I believe it is necessary for these documents to be made available in early August.

Finally, I would like to take this opportunity to thank you for your offer to appear before the Committee to be scrutinised in relation to the Bill. Subject to any further decision by the Business Committee, we intend to hold an oral evidence session on the Bill on 22 September and would be grateful if you would confirm your availability for the afternoon.

Yours sincerely,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Llyr', is centered on a light yellow rectangular background.

Llyr Gruffydd MS,
Chair, Climate Change, Environment and Infrastructure Committee

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.



Llyr Gruffydd AS
Cadeirydd, Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a
Seilwaith

13 Gorffennaf 2022

Bil Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru)

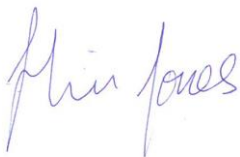
Annwyl Llyr,

Yn ei gyfarfod yr wythnos hon, bu'r Pwyllgor Busnes yn ystyried papur gan y Llywodraeth ar Fil Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru) ochr yn ochr â'ch gohebiaeth chi, dyddiedig 11 Gorffennaf.

Fel y nodwyd yn eich llythyr, mae'r Rheolau Sefydlog yn ei gwneud yn ofynnol i benderfyniad gael ei wneud ynghylch a ddylai Bil gael ei gyfeirio at bwyllgor cyfrifol i ystyried ei egwyddorion cyffredinol ar ôl iddo gael ei gyflwyno. Nodasom hefyd eich trafodaethau diweddar gyda'r Gweinidog Newid Hinsawdd, gan gynnwys ei hymrwymiad i ddarganfod a ellid cyhoeddi'r Bil ar ffurf drafft yn ystod toriad yr haf.

O ganlyniad, cytunodd y Pwyllgor Busnes y byddai'n dychwelyd i ystyried amserlen y Bil ymhellach ar ddechrau tymor yr hydref, gan gynnwys yng ngoleuni a gafodd y Bil ei gyhoeddi ar ffurf drafft dros yr haf ac a yw eich Pwyllgor, wedyn, wedi gallu gwneud unrhyw waith ymgynghori dros yr haf.

Cofion gorau,



Y Gwir Anrh. Elin Jones AS
Y Llywydd a Chadeirydd y Pwyllgor Busnes

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.



We welcome correspondence in Welsh or English.



Elin Jones AS
Llywydd

11 Gorffennaf 2022

Annwyl Lywydd

Ysgrifennaf atoch yn eich rôl fel Cadeirydd y Pwyllgor Busnes.

Ddydd Mawrth, darparodd y Prif Weinidog ei ddatganiad ar raglen ddeddfwriaethol Llywodraeth Cymru ar gyfer y flwyddyn seneddol nesaf. Cyhoeddodd y Prif Weinidog y byddai Bil Plastigau Untro yn cael ei gyflwyno'n fuan. Mae Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith wedi dangos diddordeb yn y pwnc hwn ers tro a byddwn yn disgwyl i'r Bil gael ei gyfeirio at y Pwyllgor maes o law. Wrth gyfeirio at y Bil, dywedodd y Prif Weinidog:

"Bydd y Bil hefyd yn cefnogi ein her gyfreithiol barhaus i Ddeddf Marchnad Fewnol y DU. Yn yr ymglyfreitha presennol, a gyflwynwyd gan y Cwnsler Cyffredinol, mae'r Llys wedi nodi y byddai'n ddefnyddiol ystyried enghraifft ymarferol, ar ffurf darn o ddeddfwriaeth yn y Senedd, y gellir ei defnyddio i roi prawf ar y materion dan sylw. Bydd y Bil hwn yn darparu'r enghraifft ymarferol honno, ac yn y cyd-destun hwnnw byddwn yn ceisio cytundeb y Pwyllgor Busnes i gyflymu gwaith craffu'r Senedd."

Hoffwn rannu rhai safbwyntiau cychwynnol ar y mater hwn gyda'r Pwyllgor Busnes.

Yn gyntaf, byddai'n anodd iawn i'r Pwyllgor Busnes benderfynu peidio â chyfeirio Bil i graffu arno heb weld y Bil dan sylw yn gyntaf. Mae Rheol Sefydlog 26.9 yn cydnabod hyn ac yn dweud:

"Pan fydd Bil wedi'i gyflwyno, rhaid i'r Pwyllgor Busnes benderfynu a ddylid cyfeirio'r ystyriaeth ar yr egwyddorion cyffredinol at bwyllgor cyfrifol"

Dim ond ar ôl i Fil gael ei gyflwyno y gall y Pwyllgor Busnes wneud penderfyniad o'r fath.

Yn ail, byddai'n ddefnyddiol pe gallai penderfyniad y Pwyllgor Busnes gael ei lywio drwy ymgynghori â'r pwyllgor cyfrifol dan sylw. Rwy'n awgrymu bod y Pwyllgor Busnes yn defnyddio'r amser rhwng cyflwyno'r Bil a'r pwynt pan fydd yn gwneud ei benderfyniad i ymgynghori â'r Pwyllgor cyfrifol.

Yn olaf, dylid nodi nad oes neb y tu allan i Lywodraeth Cymru yn ymwybodol o ddarpariaethau manwl y Bil ar hyn o bryd. Cynhaliwyd ymgynghoriad tua 20 mis yn ôl (rhwng 30 Gorffennaf a 22 Hydref 2020) ar gynigion i

wahardd rhai plastigau untro ond nid yw'r ymatebion wedi'u cyhoeddi. Fel y mae ar hyn o bryd, proses graffu Cyfnod 1 fyddai'r unig gyfle i ymgynghori â rhanddeiliaid a'r cyhoedd ar y darpariaethau manwl yn y Bil.

Cefais wahoddiad i gwrdd â'r Gweinidog Newid Hinsawdd yn gynharach heddiw i drafod yr amserlen arfaethedig ar gyfer y Bil. Yn ystod y cyfarfod, ymrwymodd y Gweinidog i ystyried a ellid cyhoeddi'r Bil ar ffurf drafft yn ystod toriad yr haf. Os yw hynny'n bosibl, byddai'n galluogi Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith (yn amodol ar gytundeb yr Aelodau) i gynnal ymgynghoriad cyfyngedig dros yr haf i'w ddilyn, o bosibl, gyda sesiynau tystiolaeth lafar yn gynnar yn yr hydref. O ystyried y byddai rhywfaint o waith craffu eisoes yn mynd rhagddo, efallai y byddai'r Pwyllgor Busnes yn teimlo y byddai'n briodol cytuno ar amserlen fyrrach ar ôl i'r Bil gael ei gyflwyno, ac, wrth gwrs, ar ôl ymgynghori â Phwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith.

Rwy'n gobeithio bod hyn yn ddefnyddiol ac yn darparu ateb sy'n arwain at rywfaint o ymgynghori cyhoeddus a chraffu gan y pwyllgor ar y Bil.

Yn gywir



Llyr Gruffydd AS
Cadeirydd Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu'n Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

SL(6)257 – Rheoliadau Gwybodaeth am Fwyd (Diwygio Darpariaethau Trosiannol) (Cymru) (Diwygio) 2022

Cefndir a diben

Mae Rheoliadau Gwybodaeth am Fwyd (Diwygio Darpariaethau Trosiannol) (Cymru) 2022 (“y Rheoliadau”) yn ymestyn y cyfnod pontio ar gyfer newidiadau penodol i labeli bwyd o ganlyniad i ymadael â'r UE. Yr effaith yw y bydd rhai termau labeli yr UE a chyfeiriadau yr UE yn cael eu caniatáu ar y farchnad yng Nghymru am 15 mis ychwanegol.

Mae'r Rheoliadau'n diwygio deddfwriaeth ddomestig Cymru a chyfraith yr UE a ddargedwir fel y mae'n gymwys yng Nghymru. Daw'r cyfnod pontio presennol ar gyfer y newidiadau hyni labeli bwyd i ben ar 30 Medi 2022. Mae'r Rheoliadau'n ymestyn diwedd y cyfnod pontio hyd at 31 Rhagfyr 2023 (ac yn cynnwys y dyddiad hwn).

O ganlyniad, bydd y gofyniad a gorfodaeth newidiadau labelu penodol sy'n ymwneud ag ymadael â'r UE yn gymwys o 1 Ionawr 2024.

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r canlynol:

- Rheoliadau Hylendid Bwyd (Cymru) 2006;
- Rheoliadau Deunyddiau Bwyd sydd wedi'u Rhewi'n Gyflym (Cymru) 2007;
- Rheoliadau Marchnata Cynnyrch Garddwriaethol Ffres (Cymru) 2009;
- Rheoliadau Labelu Cig Eidion a Chig Llo (Cymru) 2011;
- Rheoliadau Ychwanegion, Cyflasynnau, Ensymau a Thoddyddion Echdynnu Bwyd (Cymru) 2013;
- Rheoliadau Gwybodaeth am Fwyd (Cymru) 2014;
- Rheoliadau Mêl (Cymru) 2015;
- Rheoliadau Gwlad Tarddiad Cigoedd Penodol (Cymru) 2015;
- Rheoliadau Caseinau a Chaseinadau (Cymru) 2016;
- Rheoliad y Comisiwn (EC) Rhif 1825/2000 sy'n gosod rheolau manwl ar gyfer cymhwyso Rheoliad (EC) Rhif 1760/2000 Senedd Ewrop a'r Cyngor mewn perthynas â labelu cig eidion a chynhyrchion cig eidion;
- Rheoliad y Comisiwn (EC) Rhif 589/2008 sy'n gosod rheolau manwl ar gyfer gweithredu Rheoliad y Cyngor (EC) Rhif 1234/2007 mewn perthynas â safonau marchnata ar gyfer wyau;
- Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (EU) Rhif 543/2011 sy'n gosod rheolau manwl ar gyfer cymhwyso Rheoliad y Cyngor (EC) Rhif 1234/2007 mewn perthynas â'r sectorau ffrwythau a llysiau a ffrwythau a llysiau wedi'u prosesu;
- Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) Rhif 29/2012 ar safonau marchnata ar gyfer olew olewydd, a
- Rheoliad Dirprwyedig y Comisiwn (EU) 2019/33 sy'n ategu Rheoliad (EU) Rhif 1308/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor o ran ceisiadau i ddiogelu dynodiadau tarddiad,



dynodiadau daearyddol a thermâu traddodiadol yn y sector gwin, y weithdrefn wrthwynebu, cyfyngiadau defnydd, diwygiadau i fanylebau cynnyrch, canslo amddiffyniad, a labelu a chyflwyniad.

Gweithdrefn

Negyddol

Gwnaed y Rheoliadau gan Weinidogion Cymru cyn iddynt gael eu gosod gerbron y Senedd. Caiff y Senedd ddirymu'r Rheoliadau o fewn 40 diwrnod (ac eithrio unrhyw ddyddiau pan fo'r Senedd: (i) wedi'i diddymu neu (ii) mewn cyfnod o doriad am fwy na phedwar diwrnod) i'r dyddiad y'u gosodwyd gerbron y Senedd.

Materion technegol: craffu

Nodwyd y 3 pwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn:

1. Rheol Sefydlog 21.2 (vi) – ei bod yn ymddangos bod y gwaith drafftio yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol.

Mae rheoliad 2 yn nodi ei fod yn diwygio paragraff (9)(b)(ii) yn rheoliad 17 o Reoliadau Hylendid Bwyd (Cymru) 2006, ond nid yw is-baragraff (b) yn cynnwys paragraff (ii).

2. Rheol Sefydlog 21.2 (vi) – ei bod yn ymddangos bod y gwaith drafftio yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol.

Mae rheoliad 3, sy'n diwygio rheoliad 12 o Reoliadau Deunyddiau Bwyd sydd wedi'u Rhewi'n Gyflym (Cymru) 2007, yn cyfeirio at 'is-baragraff (a)', ond dylai ddarllen 'paragraff (a)' gan nad oes unrhyw adrannau blaenorol yn y rheoliad. .

3. Rheol Sefydlog 21.2 (vi) – ei bod yn ymddangos bod y gwaith drafftio yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol.

Yn rheoliad 5, sy'n diwygio Rheoliadau Labelu Cig Eidion a Chig Llo (Cymru) 2011, mae paragraff (2) yn cyfeirio'n anghywir at deitl rheoliad 4 fel '(tramgwyddau o dan ddeddfwriaeth Ewropeaidd)'. Y teitl cywir i'r rheoliad hwnnw yw '(tramgwyddau o dan ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir)'.

Rhinweddau: craffu

Ni nodir unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Ymateb Llywodraeth Cymru

Mae angen ymateb gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â'r pwyntiau adrodd technegol.



Trafodaeth y Pwyllgor

Trafododd y Pwyllgor yr offeryn yn ei gyfarfod ar 26 Medi 2022 ac mae'n cyflwyno adroddiad i'r Senedd yn unol â'r pwyntiau adrodd uchod.



Senedd Cymru

Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

—

Welsh Parliament

Tudalen y pecyn 23

Legislation, Justice and Constitution Committee

Ymateb y Llywodraeth i Reoliadau Gwybodaeth am Fwyd (Diwygio Darpariaethau Trosiannol) (Cymru) 2022

Pwyntiau Craffu Technegol 1, 2 a 3: Mae Llywodraeth Cymru yn derbyn y gwallau teipograffyddol a godir gan y Pwyllgor yn yr adroddiad. Er ein bod o'r farn bod bwriadau deddfwriaethol y darpariaethau yn glir, ceisiwn gywiro'r gwallau drwy gyfrwng slip cywiro ar y cyfle cyntaf.

SL(6)258 – Rheoliadau Symud Anifeiliaid Anwes yn Anfasnachol (Diwygio) (Cymru) (Rhif 2) 2022

Cefndir a diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio deddfwriaeth yr UE a ddargedwir er mwyn caniatáu i brawf titr gwrthgorff y gynddaredd arall gael ei ddefnyddio ar anifeiliaid anwes sy'n dod i Gymru o'r tu allan i'r DU.

Roedd Rheoliadau Symud Anifeiliaid Anwes yn Anfasnachol (Diwygio) (Cymru) 2022 (y "Rheoliadau Cyntaf") yn caniatáu defnyddio prawf titr gwrthgorff y gynddaredd arall ar anifeiliaid anwes sy'n dod i Gymru o drydedd wlad tan 1 Hydref 2022. Mae'r Rheoliadau hyn yn awdurdodi'r prawf hwnnw am gyfnod pellach o chwe mis gan ddechrau ar 1 Hydref 2022.

Mae'r Rheoliadau hyn hefyd yn dirymu'r Rheoliadau Cyntaf o 1 Hydref 2022 ymlaen.

Sail resymegol Llywodraeth Cymru o ran y polisi, fel yr esbonir yn y Memorandwm Esboniadol, yw, "*Bydd caniatáu defnyddio prawf ychwanegol yn cyflymu'n sylweddol y broses o brofi am y gynddaredd mewn anifeiliaid anwes sy'n dod i mewn i Gymru, ar adeg pan fydd y system yn ymdrin ag ôl-groniad sylweddol oherwydd bod pobl sy'n dianc o Wcráin yn dod â'u hanifeiliaid anwes i mewn. Bydd hyn yn lleihau'r baich cyffredinol ar leoedd cwarantín ac yn galluogi pobl i gael eu hanifeiliaid anwes yn ôl ynghynt, wrth hefyd gynnal bioddiogelwch Prydain Fawr, gan ddiogelu rhag risgiau sy'n gysylltiedig ag iechyd anifeiliaid a'r cyhoedd.*"

Gweithdrefn

Negyddol.

Gwnaed y Rheoliadau gan Weinidogion Cymru cyn iddynt gael eu gosod gerbron y Senedd. Gall y Senedd ddirymu'r Rheoliadau o fewn 40 diwrnod (ac eithrio unrhyw ddyddiau pan fo'r Senedd: (i) wedi'i diddymu neu (ii) mewn cyfnod o doriad am fwy na phedwar diwrnod) i'r dyddiad y'u gosodwyd gerbron y Senedd.

Materion technegol: craffu

Ni nodir unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Rhinweddau: craffu

Nodir y ddau bwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd.



Ni pharatowyd asesiad effaith rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. Mae'r Memorandwm Esboniadol yn nodi'r canlynol:

"Roedd swyddogion o'r farn bod hon yn sefyllfa eithriadol a bod angen gweithredu fel mater o frys. Mae angen i'r diwygiadau fod ar waith cyn gynted â phosibl er mwyn sicrhau cysondeb ledled y DU, ac maent am gyfnod dros dro. Mae DEFRA wedi gwneud rheoliadau cyfatebol ar gyfer Lloegr, a ddaw i rym ar 1 Hydref 2022, ac mae Llywodraeth yr Alban hefyd yn gwneud rheoliadau cyfatebol, felly bydd y rheoliadau hyn yn sicrhau cysondeb ledled Prydain Fawr."

2. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

Mae'r nodyn esboniadol i destun Saesneg y Rheoliadau yn cadarnhau, ym mharagraff 2, fod y prawf a awdurdodir gan reoliad 3 yn ymwneud ag anifeiliaid anwes sy'n dod i Gymru,

"...from a third country, for a further period of 6 months following the expiry and revocation of The Non-Commercial Movement of Pet Animals (Amendment) (Wales) Regulations 2022".

Nid yw'r testun a ddyfynnir yn ymddangos yn fersiwn Gymraeg y nodyn esboniadol. Er y cydnabyddir nad yw'r testun a adawyd allan yn rhan o'r Rheoliadau, gallai ei absenoldeb arwain at ddryswch i'r sawl sy'n darllen y testun Cymraeg.

Ymateb Llywodraeth Cymru

Mae angen ymateb gan Lywodraeth Cymru i'r ail bwynt adrodd technegol.

Trafodaeth y Pwyllgor

Trafododd y Pwyllgor yr offeryn yn ei gyfarfod ar 26 Medi 2022 ac mae'n cyflwyno adroddiad i'r Senedd yn unol â'r pwyntiau adrodd uchod.



Ymateb y Llywodraeth: Rheoliadau Symud Anifeiliaid Anwes yn Anfasnachol (Diwygio) (Cymru) (Rhif 2) 2022

Pwynt Craffu ar Rinweddau 2

Mae Llywodraeth Cymru yn derbyn mai gwall teipograffyddol yw hwn drwy hepgor y frawddeg hon o'r nodyn esboniadol Cymraeg, ac mae'n ceisio cywiro hyn gyda Chofrestrydd yr OSau drwy gyfrwng slip cywiro.



Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: RE/757/22

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

SeneddLJC@senedd.wales

26 Medi 2022

Annwyl Huw,

Cytundeb Cysylltiadau RhyngSefydliadol: Y Grŵp Rhyngweinidogol ar gyfer Tai, Llywodraeth Leol a Chymunedau

Rwy'n ysgrifennu yn unol â'r cytundeb cysylltiadau rhyngsefydliadol i'ch hysbysu am gyfarfod o'r Grŵp Rhyngweinidogol ar gyfer Tai, Llywodraeth Leol a Chymunedau, a fydd yn cael ei gynnal ar 24 Hydref 2022.

Llywodraeth Cymru fydd yn cynnal y cyfarfod rhithiol. Bydd y cyfarfod yn canolbwyntio ar gyflwyno'r newyddion diweddaraf ynghylch diogelwch adeiladau – a digartrefedd fydd y brif eitem ar yr agenda. Fel y Gweinidog sy'n arwain y Grŵp Rhyngweinidogol hwn, rwyf wedi gofyn i'r Gweinidog Newid Hinsawdd gadeirio'r cyfarfod, gan fod eitemau'r agenda'n dod o dan ei phortffolio.

Darperir diweddariad o'r hyn a drafodwyd ar ôl y cyfarfod.

Yn gywir,

Rebecca Evans AS/MS
Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol
Minister for Finance and Local Government

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

28 Medi 2022

Annwyl Huw,

Rwy'n ysgrifennu atoch yn unol â'r cytundeb cysylltiadau rhyngsefydliadol i roi gwybod ichi fy mod yn bwriadu llofnodi Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth yn amlinellu telerau'r ymgynghoriad rhwng Llywodraeth y DU a'r Llywodraethau Datganoledig yn ymwneud â datblygu rheoliadau i sefydlu System Gwybodaeth am Feddyginiaethau ar gyfer y DU gyfan.

Mae'r Memorandwm yn nodi egwyddorion cyffredin, ac yn disgrifio sut y dylid cynnal y broses ymgynghori, gan gynnwys adrannau ar:

- Egwyddorion cyffredin
- Cydweithio
- Cysylltu â Gweinidogion
- Gofynion adrodd
- Datrys anghydfod
- Cyfrinachedd
- Adolygu

Nid yw'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth yn ddogfen sydd wedi'i rhwymo mewn cyfraith ac felly dim ond i raddau cyfyngedig y mae'n rhwymo Llywodraeth bresennol y DU, ac ni fydd yn rhwymo Llywodraethau'r DU yn y dyfodol o gwbl. Fodd bynnag, yn fy marn i mae'n cynorthwyo'r broses o roi cydsyniad statudol yn sylweddol drwy ddarparu ar gyfer proses ymgynghori o gam cynnar yn natblygiad y Rheoliadau a fydd yn sefydlu'r System Gwybodaeth am Feddyginiaethau.

Rwyf hefyd wedi anfon copi o'r llythyr hwn at y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol gan ei fod o fewn eu cylch gwaith.

Yn gywir,



Eluned Morgan AS/MS
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Eluned.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Eluned.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.



29 September 2022

To: Chair of the Legislation, Justice and Constitution Committee, Huw Irranca-Davies MS

Dear Committee Chair,

Feminist Scorecard 2022

We are writing to you to share key recommendations from our Feminist Scorecard 2022 that are relevant to the Legislation, Justice and Constitution Committee. The Feminist Scorecard 2022, launched in July this year, tracks the Welsh Government's progress towards advancing women's rights and gender equality in six policy areas:

- Fair Finance
- Caring Responsibilities
- Global Women's Rights
- Equal Representation and Leadership
- Tackling Gender Health Inequalities, and
- Ending Violence Against Women and Girls

Each area is rated using a traffic light system (red, amber, and green), indicating the level of progress towards equality for women and girls in Wales. Your Committee portfolio crosses several areas and we would like to highlight actions needed to improve women's situation in each area below.

Equal Representation and Leadership

While there has been some progress in this section, it maintained an amber rating overall. The commitment to gender quotas in the Senedd is a crucial step forward. In local government, women's representation has improved since the 2022 elections but is still far from equal. Much more must be done to ensure political institutions fully reflect Wales's diverse population. We recommend the Welsh Government should :

- Ensure the Senedd Reform Act contains legally binding gender quotas with sanctions for non-compliance.
- Ensure that political parties have due regard to the diversity of their candidates lists representing all protected characteristics, including race/ethnic minority status, disability, age, sexuality and gender identity.
- Explore the introduction of intersectionally embedded quotas, in line with emerging global best practice to ensure fair representation of disabled women, racialised women, LGBTQ+ women and younger women.
- Introduce legislation that permits job-sharing candidates in the next Senedd election.



- Extend the Access to Elected Office fund to cover caring expenses and explore how it can be expanded to support candidates with other protected characteristics, in particular socio-economic disadvantage.
- Improve the collection of candidate diversity data across the Senedd, local government and public boards.

Ending Violence Against Women and Girls

The Welsh Government provided swift emergency funding during the pandemic. However, there is a critical need for sustainable funding for specialist services, especially for women with no recourse to public funds, which scored Red in this section. The scorecard recommends that the Welsh Government should:

- Urgently develop a Welsh solution to supporting survivors with no or limited recourse to public funds.
- Ensure the commitment to joined up working across substance misuse, housing, social services and education is reflected on the ground, extends to the legal system and is supportive rather than punitive for mothers leaving abuse.

Global Women's Rights

We were pleased to see some progress in the area of Global Women's Rights, which retained its amber rating. We especially welcome the Welsh Government's commitment to incorporate the Convention on the Elimination of All Forms of Discriminations Against Women (CEDAW) and the Convention on the Rights of Disabled People (CRPD) into Welsh law. We urge the Welsh Government to act quickly to enshrine strong human rights obligations for women and disabled people. We also recommend that the Welsh Government should consider incorporating the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (ICERD) to further strengthen the protection of the rights of women who experience intersecting discrimination.

We would be grateful for the opportunity to meet with you to discuss how we can work together to make the recommendations a reality, to ensure that women and girls in Wales will not be held back for many years to come. Please contact Fadhilah Gubari at Oxfam Cymru to arrange a suitable date for a meeting on fgubari1@oxfam.org.uk.

We look forward to your response.

Yours sincerely,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Sarah Rees'.

Sarah Rees
Head of Oxfam Cymru

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Catherine Fookes'.

Catherine Fookes
Director of WEN Wales

Eitem 8

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Huw Irranca-Davies MS - Chair
Legislation, Justice and Constitution Committee
Welsh Parliament
Cardiff Bay, Cardiff,
CF99 1SN
SeneddLJC@senedd.wales

17th August 2022

Dear Huw,

Scrutiny of the first Welsh Consolidation Bill – the Historic Environment (Wales) Bill

Firstly, thank-you for providing Historic Houses with the opportunity to contribute toward the scrutiny of the Consolidation Bill that the Welsh Government recently introduced to the Senedd. In-Principle as far as the impact assessment is correct in assessment and that our members will not be negatively impacted in a significant way by consolidating Wales's historic environment legislation we are broadly satisfied with its competence.

Our primary interest lies with Part 3, Chp 1 to 6. In particular, we are broadly satisfied that the same procedures will be in place for owners of listed buildings who need to undertake works as would have been previously covered by the historic instruments which this will now replace. We are also assured that the management regimes for designated historic assets and their associated consent processes will not change significantly to warrant further amendment at this stage.

We are therefore satisfied:

- i. that the scope of the consolidation is appropriate;
- ii. that the relevant enactments have been included within the consolidation;
- iii. that the Bill correctly consolidates the enactments or changes their substantive legal effect only to the extent allowed by Standing Order 26C.2;
- iv. the Bill consolidates the law clearly and consistently

However, we do agree with our colleagues at the CLA in relation to the use of the word 'Preservation' rather than 'Conservation'. As this word will be enshrined in law it in effect carries precedent above policy where Cadw and the Welsh Government utilise the principle of 'Conservation'. Therefore, under this Bill, the "duty to preserve" will be utilised in planning decisions and in the courts over conservation.

A "duty to preserve" arrests the ability of owners and managers of historic properties to sensitively change a building. Preservation can mean that owners merely abandon buildings to the elements unable to return a building to an academic, often subjective interpretation of a building as it was at a particular point in time. Strict application of preservation over conservation principles blights resale and the asset can cease to exist, financially and ultimately then physically.

It seems a shame that this change cannot be made now, as the alternative is to either insert a new clause when the opportunity arises or it will need to be consistently explained that the words 'preservation' and 'conservation' hold the same and inter-changeable meaning. However, complications such as this are what has gradually given rise to the need for simplification and consolidation, which is why this Bill has been drawn forward.

Yours sincerely,

Phil

Phil Godsal - Chair
Historic Houses (Wales)

Warwick House, 25-27 Buckingham Palace Road, London. SW1W 0PP

Y Pwyllgor Deddfwriaeth Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN
SeneddDCC@senedd.cymru

30 Awst 2022

Annwyl Mr Irranca-Davies

Craffu ar fil cydgrynhai cyntaf Cymru – y Bil Amgylchedd Hanesyddol (Cymru)

Diolch am eich llythyr dyddiedig 15 Gorffennaf 2022 yn gwahodd Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) i roi barn ar y Bil a'r gwaith cydgrynhai i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad.

Mae rôl Cyfoeth Naturiol Cymru mewn perthynas â'r amgylchedd hanesyddol yn cynnwys:

- Diogelu, gwarchod a rheoli asedau hanesyddol ar ystâd CNC, gan annog mynediad atynt a gwerthfawrogiad ohonynt ymysg y cyhoedd. Mae hyn yn cynnwys 145 o Henebion Cofrestredig, 71 o Adeiladau Rhestredig, 46 o Barciau a Gerddi Cofrestredig, ac yn gysylltiedig â 48 o Dirweddau Hanesyddol Cofrestredig. Gyda'i gilydd, mae cyfanswm o 11,936 o Gofnodion Amgylchedd Hanesyddol.
- Rheoli risg archeolegol ar ein gwaith gweithredol, ein prosiectau, a'n strategaethau.
- Rhoi cyngor rheoleiddiol sy'n ymwneud â'r amgylchedd hanesyddol.
- Paratoi Datganiadau Ardal sy'n integreiddio'r amgylchedd hanesyddol.
- Cefnogi cyflawniad dibenion Adran 5 o Ddeddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad 1949 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf yr Amgylchedd 1995).
- Cydymffurfio â'r Confensiwn Tirweddau Ewropeaidd, y mae Llywodraeth y DU wedi ymrwmo iddo, sy'n cynnwys tirweddau hanesyddol a diwylliannol.

Oherwydd hyn oll, mae Bil yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) yn berthnasol i'n rôl a'n cyfrifoldebau mewn perthynas â'r amgylchedd hanesyddol.

Gan nad yw'r darpariaethau o fewn Bil yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2022 yn newid effaith y ddeddfwriaeth bresennol, nid ydym yn rhagweld unrhyw effaith ar rolau CNC mewn perthynas â'r amgylchedd hanesyddol.

Ymateb CNC i'r pedwar pwynt y bydd y Pwyllgor yn eu hystyried:

- i. Bodlondeb bod cwmpas y gwaith cydgrynhai yn briodol.

I'r graddau y gall CNC ei gadarnhau, mae cwmpas y gwaith cydgrynhoi yn briodol.

- ii. Bodlondeb bod y deddfiadau perthnasol wedi eu cynnwys o fewn y gwaith cydgrynhoi.

I'r graddau y gall CNC ei gadarnhau, mae'r deddfiadau perthnasol wedi'u cynnwys o fewn y gwaith cydgrynhoi.

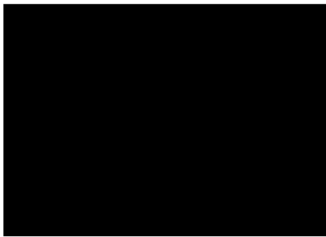
- iii. Mae'r Bil yn cydgrynhoi'r deddfiadau yn gywir neu'n newid eu heffaith gyfreithiol sylweddol dim ond i'r graddau a ganiateir gan Reol Sefydlog 26C.2.

Nid oes gennym sylw ar sut mae Bil yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) yn cwrdd â gofynion Rheol Sefydlog 26C.2.

- iv. Mae'r Bil yn cydgrynhoi'r gyfraith yn glir ac yn gyson.

Bydd y Bil cydgrynhoi symlach, cyson a dwyieithog hwn yn cynorthwyo dealltwriaeth o'r gyfraith mewn perthynas â'r amgylchedd hanesyddol, a bydd yn fwy hygyrch i ddefnyddwyr sy'n llai cyfarwydd â deddfwriaeth o fewn y maes pwnc hwn. Mae hyn i'w groesawu'n fawr.

Yn gywir



Adrian James
Arweinydd Tîm Cynllunio, Tirwedd ac Ynni

**Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg
Correspondence welcomed in Welsh and English**



RTPI Cymru

Royal Town Planning Institute
Sefydliad Cynllunio Trefol Brenhinol

Royal Town Planning Institute
Cymru (RTPI Cymru)
Studio 107
Creative Quarter
8a Morgan Arcade
Cardiff
CF10 1AF

████████████████████
████████████████████
www.rtpi.org.uk/wales

2 September 2022

e-mail response sent to: seneddLJC@senedd.wales

Dear Sir/Madam,

Response to: Scrutiny of the first Welsh Consolidation Bill – the Historic Environment (Wales) Bill

The Royal Town Planning Institute (RTPI) is the largest professional institute for planners in Europe, representing some 27,000 spatial planners. RTPI Cymru represents the RTPI in Wales, with 1,300 members. The Institute seeks to advance the science and art of planning, working for the long-term common good and well-being of current and future generations. The RTPI develops and shapes policy affecting the built environment, works to raise professional standards and supports members through continuous education, training and development.

Thank you for the opportunity to respond on the scrutiny of the Historic Environment (Wales) Bill. The following response highlights the key planning issues in relation to the matters set out by the Legislation, Justice and Constitution Committee.

Firstly, we recognise the complexity and sometimes confusing structure of the existing legislative framework and in particular the lack of clarity about which Westminster legislation applies in Wales and the consequent difficulties this causes for practitioners and users.

We therefore welcome the work taking place on Welsh law, along with the principles of simplification, consolidation and codification of planning law in Wales. RTPI Cymru has responded at all the various developmental stages of this work and look forward to continuing to support the work moving forward.

The scope of the consolidation

Wider consolidation and implementation

We welcome this consultation focusing on consolidation and the ongoing work that is taking place that forms part of an important bigger picture. Easier terminology, clear unambiguous provisions, identifying redundant provisions and enabling a comprehensive Welsh language translation of single legislation is all supported.

It would have been useful at the outset and to accompany this consultation to have a document that explains the relationships between the affiliated Bills and the transitional arrangements. This is particularly the case in relation to the Historic Environment Bill and Planning Bill. We have previously raised concerns in our response to the Planning Law in Wales (2018) consultation, to the separating out of the rural and historic environment legislation, from planning. Our concern largely related to ensuring that the separation does not undermine the application of core planning law, across urban and rural contexts for example; with the rural/historic legislation divorced from planning. We note that the principle of having a planning code is that it incorporates all the legislation relating to planning, so a document explaining how this will work in practice would have been useful to accompany this first consolidation Bill consultation and the others that will follow.

It would still be extremely useful to understand more about implementation, timescale and resources. For example, how will Cadw support the implementation of the Bill across the sectors, Local Planning Authorities etc.

Consolidation, simplification/easing access are important drivers. We note the significant work that has taken place, for example in relation to case law, we welcome the clarification of curtilage and the definition of listed building within Section 7(b)5, now clarifying the inclusion of curtilage buildings at the time of listing. As part of the update in terminology, Cadw should consider a revision to the '[Managing Change in Listed Building](#)' to include more specific guidance and supporting the codification of the Historic Environment Bill.

Timescales

RTPI Cymru raises concern regarding the indicative timescale implications of the Bill. For example, the Explanatory Memorandum states,

“third sector bodies and amenity societies currently disseminate information on the operation of the existing legislation, so they will need to update this to reflect the changes. As noted above, Cadw will be providing updated information to such bodies, and we therefore estimate that the burden of updating individual websites will be minimal, and probably in the region of one person for one day.” [pri-ld15211-em-e.pdf \(senedd.wales\)](#) Pg19.

We believe that this timescale is significantly underestimated given the extent of the legislation/new terminology/ new guidance which will need to be read, understood and embedded, at a time where resources and capacity are stretched in many sectors.

Relevant enactments have been included within the consolidation.

We raise a general concern regarding the implications of ‘unknowns’ in relation to relevant Acts being included in the consolidation. For example, we note that Subsection (7) of Section 75 clarifies that “a monument situated in, on or under the bed of the sea below the low water mark” can not be considered as a “monument of special historic interest” and while we accept these might be rarely found, we do question whether provision should be made for such an unknown situation, to safeguard the historic environment. We understand in this specific case, protection would have previously been provided by the Protection of Wrecks Act 1973.

If you require further assistance, please contact RTPI Cymru on [REDACTED] or e-mail Roisin Willmott at [REDACTED]

Yours sincerely,

[REDACTED]

Dr Roisin Willmott OBE FRTPI
Director
RTPI Cymru

**The Historic Environment (Wales) Bill: Written Evidence to the Legislation, Justice
and Constitution Committee
Dr Hayley Roberts, Bangor University
September 2022**

Introduction

I am an international lawyer specialising in the law of the sea, particularly underwater cultural heritage and climate change. In the context of this submission, I have published several papers on underwater heritage and have a monograph on ‘State-owned Shipwrecks and International Law’ forthcoming in 2023 (University of Wales Press). I have just completed a research council-funded project examining the protection of marine cultural heritage and climate adaptation policies in Tanzania. I am also Commissioner (Vice Chair) to the Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales; however, I do not make this submission in that capacity.

The submission below relates to two points that the Committee wishes to scrutinise in relation to the Bill: that the Bill consolidates the law clearly and consistently, and that the relevant enactments have been included within the consolidation.

Submission

1. The consolidation of law relating to the historic environment in Wales is a very welcome development, particularly given the aim of making that law accessible and available in Welsh. The mammoth effort in preparing this Bill should be commended, which goes a long way towards clarifying this complex area of law.

Terminology

2. The move away from ‘ancient’ monuments is a welcome step that better reflects the importance of more recent heritage, including twentieth century heritage and buildings.

3. The new term adopted in Part 2, Chapter 1 of the Bill is ‘monuments of special historic interest.’ While ‘monument’ is defined, ‘special historic interest’ is not. It is not clear what makes a monument of ‘special’ historic interest, and whether this is a qualifier that could alter the way in which a monument’s significance is currently assessed - and if so, in what way.

4. Part 2, Chapter 2 uses the term ‘monuments of national importance.’ It is unclear whether this has effectively the same meaning as ‘monuments of special historic interest’ or if it anticipated that there will be instances where a monument is of national importance but not of special historic interest (or vice versa). The use of both terms is somewhat confusing and could reduce accessibility, i.e., people may be unsure whether they are dealing with a monument of special historic interest or a monument of national importance, and what the difference might be in respect of the law.

5. A better approach may be to adopt a single, more inclusive term that ensures clarity and consistency in the Bill. The historic environment has multiple values: historical, evidential, aesthetic and communal, but also cultural, societal, scientific and environmental. A broader term could also ensure that these values are better reflected, for example, ‘monuments of historic or cultural interest’ or simply ‘monuments of Welsh national interest’ if wanting to retain the national reference.

Wrecks/Maritime Heritage

6. Much of the law relating to the marine historic environment sits outside this Bill. For example, the Protection of Wrecks Act 1973 (PWA) and the Protection of Military Remains Act 1986 (PMRA) are not included. There are also aspects of the Marine and Coastal Access Act 2009 (MCAA) that are directly relevant to the marine historic environment, i.e., activities that may impact underwater heritage and for which a marine license is required.

7. This means that there is little consolidation of the law relating to the marine historic environment, and ultimately, accessibility remains an issue. For example, if a person wants to engage in an activity that involves a shipwreck, they will still need to look at the PWA if it is a protected or dangerous wreck, consult the PMRA if it is a military wreck, and check the MCAA to see if a marine license is needed for the activity.

8. There is a separate but related argument to be made about whether Section 1 of the PWA should be repealed and the six Welsh protected wrecks re-designated, or rather, re-scheduled. The PWA began its life as a private member's bill, and it is fair to say that it was a reactive measure to protect wrecks following technological developments that enabled easier exploration of the seabed during the 1960s and 1970s. Scotland has already taken action by repealing Section 1 PWA and re-designating its protected wrecks as Historic Marine Protected Areas under the Marine (Scotland) Act 2010.

9. If the PWA has been excluded from the Bill due to the small number of wrecks in question and the likelihood that the PWA would not be utilised in future (i.e., if Welsh policy going forward will be to schedule subtidal monuments), then the need to retain that statute needs to be considered. If it can be shown that re-scheduling the protected wrecks can offer comparable protection and access as appropriate, it would be worth considering the repeal of Section 1 PWA. This could also remove any confusion between designation and scheduling, further improving accessibility of the law.

10. However, if there is no appetite to repeal Section 1 PWA, or it is determined that it offers greater benefits than scheduling for these wrecks, then it should be included in the Bill, and it could easily be incorporated.

11. It should also be noted that Section 2 of the PWA deals with the designation of wrecks as dangerous, which includes the SS *Castilian* off the coast of Anglesey as it contains munitions. This should be included in the Bill and again, could easily be incorporated. Scotland has not repealed Section 2 PWA.

12. The PMRA is also a key statute. While the protection of human remains and wrecked warships may be separate but related issues, remains should also be considered cultural heritage. This is clear from the 2001 UNESCO Convention on the Protection of the Underwater Cultural Heritage, which makes it clear in Article 1(a)(i) that human remains, together with their archaeological and natural context, can constitute underwater cultural heritage where they have been submerged for at least 100 years.

13. While the UK has not yet ratified the UNESCO Convention, the rules in its Annex on activities directed at underwater heritage are internationally considered to constitute best

practice.¹ Much of the wreckage to which the PMRA applies is very likely to constitute underwater cultural heritage, so the Act is directly applicable to the protection of the marine historic environment. For example, HMS *H5* is a First World War submarine that lies off the coast of Anglesey and is designated as a controlled site under the PMRA. Further, the PMRA also applies to any aircraft which has crashed while in military service.

14. To aid accessibility of law relating to the marine historic environment, the Bill could include a specific part on the marine historic environment that consolidates the points above.

¹ See, for example, H. Roberts, 'The British Ratification of the Underwater Heritage Convention: Problems and Prospects' (2018) 67(4) *International & Comparative Law Quarterly* 833.



8th September 2022

Our ref. 0906JE03/ALGAO_004

[REDACTED]
Legislation, Justice and Constitution Committee
Welsh Parliament
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1SN

Dear [REDACTED]

Scrutiny of the first Welsh Consolidation Bill – the Historic Environment (Wales) Bill

We write in response to the consultation letter of 15th July 2022 inviting comments on the above.

About ALGAO

The Association of Local Government Archaeological Officers (ALGAO) is the UK-wide organisation that represents all archaeologists working for local authorities and national parks. Member local authorities are represented by the senior professional archaeologist (employed directly within the authority or in some cases by independent joint services) whose primary responsibility is to advise that authority, principally through the planning process, on conservation and management of the archaeological resource within the boundaries of that authority, and who has been nominated by that authority to represent it. The Association has four key objectives:

- To provide a strong voice for local authority historic environment services and promote these within local government to strengthen and develop their role within local government in delivering local, regional and national government policy.
- To ensure that local government historic environment services are included within policy (national, regional and local) for culture and education.
- To ensure that policy aims to improve the sustainable management of the historic environment.
- To promote development of high standards in the historic environment profession

ALGAO:Cymru is the national ALGAO body for Wales. The membership of ALGAO:Cymru comprises archaeologists who work in a curatorial capacity within the four Welsh Archaeological Trusts as well as archaeologists working for local authorities and Wales' three national parks. Members provide archaeological advice on activities carried out through the planning process, environmental permitting regimes, statutory provisions and other regulatory processes. The proposed consolidation of legislation is therefore of direct relevance to members' work.



Consultation response

ALGAO:Cymru generally supports the proposed consolidation and welcomes the opportunity to contribute to this process. Our comments on the specific points listed in the consultation letter of 15th July 2022 are set out below. Please note that these comments are based on members' experience as historic environment professionals rather than any legal expertise.

- i. we are satisfied that the scope of the consolidation is appropriate;*
ALGAO:Cymru considers the scope to be appropriate.
- ii. we are satisfied that the relevant enactments have been included within the consolidation;*
ALGAO:Cymru believes this to be the case.
- iii. the Bill correctly consolidates the enactments or changes their substantive legal effect only to the extent allowed by Standing Order 26C.2;*
ALGAO:Cymru generally agrees that this is the case but considers that some minor changes may have the unintended effect of weakening protection for the historic environment. It is recommended that the following changes to provisions are examined so that the Committee can be satisfied that the existing regulatory framework is not undermined:
 - **Section 97 (5)** carries forward the legal right of the RCAHMW to be given the opportunity to record a listed building proposed for demolition, currently provided by Section 8(2) of the Planning (Listed Buildings and Conservation Areas) Act 1990, but proposed to be enshrined as an obligatory condition. Whilst this may initially appear to be a strengthening of provision, there is a potential for conflict or duplication with current planning practice.

The principle of allowing access for archaeological recording in advance of development predates the inclusion of archaeology as a material planning consideration and the establishment of structured procedures for archaeological work in a development context. These procedures are set out clearly in both local and national policies, and include the ability for local authorities to require archaeological work at all stages of the planning process. In members' experience it has been relatively uncommon for the RCAHMW to undertake emergency recording through the planning and listed building consent process in recent years. It is however commonplace for conditions requiring archaeological building recording to be attached to consents, which would normally be undertaken by an archaeological contractor, commissioned by the applicant. This can often be more comprehensive and analytical than the RCAHMW emergency recording, where limited resources necessitate the prioritisation of high quality survey and images.

The explanatory notes¹ for the change draw a parallel with the scheduled monument consent process (Section 18 *Power to grant consent subject to conditions*). The two are not directly comparable, because scheduled monument consent is independent of planning, and administered by Cadw rather than local authorities. In addition, the wording of the proposed Section 18 is more flexible, discussing what conditions *may* be applied and does not name a specific organisation. In practice, archaeological mitigation undertaken as a condition of

1 Explanatory Memorandum Annex C: Explanation of Changes Made to Existing Provisions (Drafters' Notes), p.34 - <https://senedd.wales/media/fedpgiaa/pri-ld15211-em-c-e.pdf>



scheduled monument consent is comparable to planning-led work, generally undertaken by archaeological contractors to an agreed programme and monitored by Cadw. It is not clear if an equivalent process would be followed for a listed building consent condition allowing access for recording by the RCAHMW. The scope of such work can vary considerably, and submission of a detailed project specification for prior approval by the local authority is normally required in order to meet the test of precision.

ALGAO:Cymru is concerned that including the right of access for the RCAHMW as a condition could prevent local authorities from attaching separate conditions for archaeological building recording, because this could be regarded as duplication and thus fail the test of necessity. Without this ability, were the RCAHMW to decline to record a threatened building, there would be no means of securing proportionate mitigation. The resulting loss to built heritage and archaeological evidence would conflict with objectives to manage the historic environment as a public resource for the benefit of current and future generations.

ALGAO:Cymru would therefore recommend that this matter is reviewed to ensure that there would be no reduction in powers to secure archaeological mitigation.

- **Section 194(1)** *The Welsh Ministers must maintain a historic environment record for every local authority area* replaces Section 35(1) of the Historic Environment (Wales) Act 2016, *The Welsh Ministers must compile and keep up to date a historic environment record for each local authority area in Wales.*

The explanatory notes² state that this alteration to wording has been made because “records have already been compiled, and the requirement to maintain is consistent with other provisions of the Bill (the duty to maintain a schedule of monuments, for example)”. However, the proposed provisions for scheduled monuments, listed buildings, registered historic parks and gardens, and historic place-names all include the requirement to maintain and publish the up-to-date schedule, list or register. Omission of this phrase is therefore inconsistent with the duties applicable to other assets.

More importantly, however, Historic Environment Records (HERs) are complex information management systems with thousands of new entries added each year. They need active management, not only to incorporate new data, but to curate existing digital and archive material, and to advise enquirers on its usage. The requirement in existing legislation to 'keep up to date records' is crucial in securing the resources for HER staff and ensuring that the HERs are fit for purpose as the statutory evidence base for planning decisions and other activities by public bodies. Simplifying wording to 'maintain' – particularly set against the phrasing used elsewhere in the Bill - could be interpreted as meaning that the HERs are complete, or a static archive. With continuing pressure on public funds, this perception could result in HERs being mothballed or under-funded, causing potential loss of HER staff with associated expertise, and an inadequate evidence base for heritage management advice: this in turn would lead to increased threat to undesignated archaeology and increased risk to development through unforeseen discovery.

² Explanatory Memorandum Annex C: Explanation of Changes Made to Existing Provisions (Drafters' Notes), p.63 - <https://senedd.wales/media/fedpgiaa/pri-ld15211-em-c-e.pdf>



ALGAO:Cymru would therefore urge the new Bill to retain the specific requirement to keep HERs up to date.

iv. the Bill consolidates the law clearly and consistently

ALGAO:Cymru believes this to be the case.

It may be beneficial to clarify whether references to demolition include partial demolition (or if this is stipulated in other legislation, to include a note to this effect).

Yours faithfully



Jenny Emmett (Chair) and Tomos Jones (Vice Chair)
ALGAO:Cymru

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r
Cyfansoddiad

23 Medi 2022

Bil yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) – amserlen

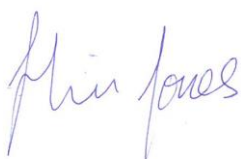
Annwyl Huw

Yn ei gyfarfod yr wythnos hon, cafodd y Pwyllgor Busnes ddiweddariad llafar gan y Trefnydd ar Fil yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru). Mae Llywodraeth Cymru wedi ystyried effaith y cyfnod o Alaru Cenedlaethol dros Ei Mawrhydi y Frenhines ar y broses graffu ond nid ar hyn o bryd, yw'n cynnig diwygio'r amserlen ar gyfer ystyried y Bil cydgrynhoi hwn.

Fodd bynnag, nododd y Trefnydd y byddai'r Llywodraeth yn barod i drafod estyniad byr i'r terfyn amser ar gyfer Cam yr Ystyriaeth Gychwynnol ar gyfer y Bil pe bai'n ddefnyddiol i'ch Pwyllgor.

O ganlyniad, cytunodd y Pwyllgor Busnes i ymgynghori â'ch Pwyllgor a byddai'n ddiolchgar pe gallech ymateb i minnau gan amlinellu eich barn ar yr amserlen erbyn hanner dydd, ddydd Gwener 30 Medi, os yw hynny'n bosibl.

Yn gywir,



Y Gwir Anrh. Elin Jones AS

Y Llywydd a Chadeirydd y Pwyllgor Busnes

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg

We welcome correspondence in Welsh or English.



Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 10

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon